

Силабус курсу
Науково-педагогічна практика

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 освіта / педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»

Рік підготовки – 2, семестр – 4

Компонент освітньої програми: нормативна

Кількість кредитів – 9

Консультації: четвер, 14.05, ауд. 320, науково-дослідна лабораторія шкільного підручника.

Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор педагогічних наук, професор Янкович Олександра Іванівна
доктор педагогічних наук, професор Чайка Володимир Мирославович
доктор педагогічних наук, професор Кодлюк Ярослава Петрівна

Контактна інформація: yankov@tnpu.edu.ua
chaikavm2704@gmail.com
yp.kodliuk@gmail.com

(0352) 53 36 25 – деканат факультету педагогіки і психології

Опис дисципліни

Науково-педагогічна практика є формою практичної підготовки майбутніх викладачів. В умовах реального педагогічного процесу здобувачі наукового ступеня доктора філософії розумітимуть, як на основі фактичних знань з певного предмета, базових психолого-педагогічних дисциплін за допомогою сучасних технологій, методів, форм та засобів навчання формуються професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач. У результаті аспіранти сформують потребу систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Крім того, під час науково-педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжує складатися власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Науково-педагогічна практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів.

Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом під час написання дисертаційної роботи.

Контент науково-педагогічної практики розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері початкової освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-наукової програми.

Мета науково-педагогічної практики – удосконалити педагогічну компетентність здобувача вищої освіти на основі теоретичних знань, зокрема організовувати викладання дисциплін початкової освіти відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення,

використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

Науково-педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких видів робіт:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності;
- участь у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях факультету (кафедри) з презентацією результатів наукових пошуків;
- діяльність у науково-дослідній лабораторії шкільного підручника, креативно-розвивальних кімнатах факультету; ознайомлення з принципами, етапами підручникотворення;
- організацію й участь у проведенні виховних справ кафедри (імпрез, тренінгів, квестів) з реалізацією методів педагогічної діагностики сформованості соціальних та громадянських компетентностей студентів.

У результаті проходження науково-педагогічної практики в аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача закладу вищої освіти, необхідні для забезпечення провідних аспектів науково-педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної та дослідницької складників.

Структура практики

№ п/ п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Модуль 1. Виклада- цька діяльність аспіранта -практи- канта	Здатність організовувати та проводити різні види навчальних занять	<ul style="list-style-type: none"> – Вивчення нормативної бази освітнього процесу (Статут ТНПУ, Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ (http://www.tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/polojenia_pro_organizaciju_owsitniogo_procesu_2.pdf; Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Poloz_hennja_pro_systemu_otsinjuvannja.pdf); – планування викладацької діяльності, підготовка до занять; – проведення навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; – проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять; виготовлення дидактичного матеріалу; – перевірка письмових робіт студентів; – проведення консультацій для студентів;

			– підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з навчальної дисципліни.
2.	Модуль 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта	Здатність аналізувати проведення різних форм організації освітнього процесу та різних видів навчальних занять, розробляти навчально-методичне забезпечення; підручники та посібники.	<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомлення аспірантів з методичною базою, освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо); – ознайомлення з кредитно-рейтинговою організацією навчальної дисципліни, що доручено викладати; – ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); – участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, у роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми дисципліни, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); – відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів; – вивчення діяльності науково-дослідної лабораторії шкільного підручника; ознайомлення з етапами підручникотвоєння.
3.	Модуль 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта	Здатність конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної, позааудиторної роботи; здійснювати різні види педагогічної комунікації	<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗВО; ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ЗВО, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи; – планування виховної роботи в академічній групі; – відвідання та аналіз виховних заходів, що проводяться на факультеті (кафедрі) та іншими аспірантами-практикантами; – підготовка і проведення одного виховного заходу; – педагогічна діагностика сформованості соціальних та громадянських компетентностей студентів; – психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому; – складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.
4.	Модуль 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта	Здатність до застосування спеціальних технологій та методів у власному науковому дослідженні	<ul style="list-style-type: none"> – Виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту; – діяльність у науково-дослідній лабораторії шкільного підручника, креативно-розвивальних кімнатах факультету; – участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій факультету (кафедри).

Досягнення програмних результатів науково-педагогічної практики

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН 2	На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 3	Знати основні наукові підходи, концепції (освітні, антропологічні, педагогічні), парадигми, технології початкової освіти, їх історичні аспекти, особливості функціонування міської та сільської початкової школи, фундаментальні праці з проблем початкової освіти, глибоко розуміти її теоретичні й практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.
ПРН 5	Уміти здійснювати огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 6	Обґрунтовувати адекватну предмету дослідження методологію, реалізовувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі початкової освіти; користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в закладі початкової освіти.
ПРН 7	Визначати етапи проведення експериментальної роботи; організовувати інформаційний пошук, самостійний відбір і якісну обробку наукової інформації, емпіричних даних та їх інтерпретацію; вміти формулювати висновки та узагальнення з дотриманням принципів академічної доброчесності; організовувати й оцінювати реалізацію етапів педагогічної експериментальної роботи з використанням інноваційних технологій.
ПРН 8	Володіти методами і методиками діагностики стану сформованості компетентності (навченості, вихованості, ціннісної позиції) учнів, студентів; методами й методиками діагностики якості знань дітей молодшого шкільного віку, студентів для аналізу освітнього процесу, його корекції та зміни.
ПРН 9	Організовувати викладання дисциплін початкової освіти відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.
ПРН 10	Оволодіти праксеологічними вміннями: застосовувати способи і прийоми цілеутворення, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; застосовувати навички здоров'язбереження, прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей; реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.
ПРН 11	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно

	оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).
ПРН 12	Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі початкової освіти та міждисциплінарних досліджень.
ПРН 13	Дотримуватись основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.

Літературні джерела

- Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.
- Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
- Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
- Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
- Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
- Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
- Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
- Мистецтво бути викладачем: практичний посіник / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. / за ред. О.І. Сидоренка. Київ: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджментосвіти в Україні». 2003. 144 с.
- Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: ЧП, 2007. 211 с.
- Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування заходів та виконання завдань є обов'язковим компонентом освітнього процесу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1	30
Модуль 2	20
Модуль 3	20
Модуль 4	20

Захист практики	10
-----------------	----

- Критерії оцінки:
- ✓ «відмінно» – відповідність звітної документації програмним вимогам;
- ✓ «добре» – деякі недоліки в оформленні звітної документації, хоча всі параметри звіту наявні;
- ✓ «задовільно» – поверхове висвітлення матеріалів практики, наприклад, неглибокий аналіз матеріалів;
- ✓ «незадовільно» – фрагментарне виконання поданих матеріалів.